Контрольный экземпляр

Массе а мехкий пролетареш, вlашагlкхета!

СОВЕТСКИ ЛАКХА

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров ЧИАССР

Газет арадувл 1923 шера денз ★ ЕРА, 29 МАЙ, 1986 ШУ. ★ № 64 (7255). ★ Мах 3 кеп.

КПСС ЦЕНТРАЛЬНИ КОМИТЕТЕ

КЪА ЦА ХЬЕГАШ ЙОАХАЧА ДОХОДАШЦАРА КЪОВСАМ ЧIОАГIБАРА ДЕ ДЕЗАРИЙ ХЬАКЪЕХЬА

Цу деша хьакъехьа тIаийача соцам тIа КПСС Центральни Комитето белгалдоаккх Советски Союза кхьаьгIанашна парте XXVII съездо оттадь мохк социально - экономически дегIаузийра сихдара денхьаш пхоьал духах-цIез доза пулакх санна тIаздар, хакъа боахама ерригача участкашка шоашколаш кхо ца беш болх барда тIаIеррета общественни рузька дебадеш хилар. Советски наха дика хьетаду кхы паччахьалкъене хьакъа лоча берната хьаьлаш кхьакъегIта, социалистически доалахь чIоагIеттера. Дахьен экономически оборонни тIа духбувлъа, хIара деана йоаш материалын хьал тоадалара хьаст, общества берригача членашта комиунистически хьастам балара эгIара лоарх1амегIара хьал, цар сий доа денхар долга. Мехка халданза йоакхо ю пIена, йоккха овсарле, йоаш кхьаьстера, «ХIаранегара цунна дулуучча хьежжа, хIараненна — хьийача кьиа ги хьежка» яха социализмн керттера принцип кхоачашъара, кхъакъегамен потребленин бустама дIахо а паччахьалкънин общественни гIалъоьжам доаттадеган чIоагIдара.

Цунна цхьана кIезига мотт тигаш ши наха къа ца хьегаш доходаш йоахаш а, кхоалаш деш, базар еш, кхоаш шIашш, кхидIа займнагIа доаца тIуланхаш деш. Царех цхьабаьара рузкъа IоадIар дуьхьа пайда нийбу паччахьалкъена нарболча машинехн механизмехи, транспортин средствеах, нах чубахача цIенош ех, доагорах, бийдалех материалехь. Торговле, бытовой, коммунальни, медицински предприятешкеи учреждененкех, дешара заведенешка могийтинг да дакъа тIуланхах кхы тIа хIама доаккхилга, выручка шоашта юхилга, граждангаи техбеш, протезникенга йIаша моттигаш я. КIезига нийслуш хIама дац шоай кара долча тIуланхах шоашта болча аьтгонна

СССР МИНИСТРИЙ СОВЕТЕ

КЪА ЦА ХЬЕГАШ ЙОАХАЧА ДОХОДАШЦАРА КЪОВСАМ ЧIОАГIБАРА ДЕ ДЕЗАРИЙ ХЬАКЪЕХЬА

(Интеддоалар. Долалур 1-ча оагIо тIа).

Ла йьй, учетеи отчетностеи гIулахха тIа пачччахьлихеи дисциплина лелаяра йоаттайду тIахьожам чIоагIбе, предприятешка, организацешка, учрежденешкеи колхозашкеи юхьханцара учет оттаяр товара хьада гIулахкаш тIаяца, бийдал, материалаш довагори дIадахйитара йиззаи тешшамеи учет IалашъеЧа юхьханцарча учеи-ни документаге типови формаш юкъейоалаелга чаккданкха. Учетеи отчетностеи дакъе зуламаш шийна болча пайдана дола гIулакхаш па дайта, даьр гучалдакхха а сонале а беча балха тIа бокъонаш лорачеи тIахьожам лоаттабеча организацешка дIакхаьра йола СССР Госбанка предложеши тIаийдай.

СССР министерствашеи ведомствашеи, союзни республикайгIа Министрий Советаша, халкъа депутатий моттигерча советий исполкомашта тIедожаьдадь йах бакхаа помещенеех пайда мишта йибу хьажага дола тIахьожам чIоагIбе, общества хьашташта зе а деш, шоашъа дегIакхувлара де дезарех» яхача КПСС ЦК-ни ССР Министрий Советаи Содлмо ешнача таронех. Колхозни рыынкашка юртбохама продукти йохкача наьха учет лелаяра пIаьнгIахьлоалахкалда, нах чухувшабе дIаталача цIеной дешашта регулировани еча законодательства дIадехараш гIар йийса йохачадеча Iалашдолда.

Союзни республикай Министрий Советаша оттайола щитта долча договорашта регистрацеш ира, нах баха цIеной, имущество лелае наха IаталарIа, леча гIулакех йола условеи, тIаьча маьха боарамаш хьадла хилийтара порядок.

Союзни республикай Министрий Советаша, ССР торговле Министерствана, Центрсоюза тIедожаьдадь колхозни рынкай болх тоабара, цига колхозаша, совхозаша, кооперативе, общественни организацеи еш йола торговли шерьяра, торговле правилаш нийса лелаяра тIехьара тIахьожам чIоагIбара де деза-зараш де. Цу гIулакха тIехьа шераГIа пайда оьалба 1986 шера 9 январе № 40 йолаш арабьяьнача «Потребительски коопераци дIаьо легIакхувлара де дезарех» яхача КПСС ЦК-ни ССР Министрий Советаи Содлмо ешнача таронех. Колхозни рынкашка юртбохама продукти йохкача наьха учет лелаяра пIаьнгIахьлоалахкалда, нах чухувшабе дIаталача цIеной дешашта регулировани еча законодательства дIадехараш гIар йийса йохачадеча Iалашдолда.

Союзни республикай Министрий Советаша, ССР торговле Министерствана, Центрсоюза тIедожаьдадь колхозни рынкай болх тоабара, цига колхозаша, совхозаша, кооперативе, общественни организацеи еш йола торговли шерьяра, торговле правилаш нийса лелаяра тIехьара тIахьожам чIоагIбара де деза-зараш де. Цу гIулакха тIехьа шераГIа пайда оьалба 1986 шера 9 январе № 40 йолаш арабьяьнача «Потребительски коопераци дIаьо легIакхувлара де дезарех» яхача КПСС ЦК-ни ССР

США. «Ядерни тохкамаш дара ССР-а цIьан оагIорахьара моратории хьаллацIа.

СУРТА, ТIАС: «Россе сонсалур дIаьо ядерни тохкамаш, шаI хIама сонсалац? — аьнна хIама яздьачу аларбашкаллаб манифестаце доакъашъхой.

Е. ШАЛЬНЕВАЙ телесурт. (ТАСС).

КХОАНЕН УЙЛА ЕШ

ХIаиларча космически бIаьшере «къььара» область лоархIача буьвамеи цIьарча хала да мерда, оригиналин тIаьи лаха. IхьабакъьдаЕ БХГ яхача буьзама техника средствай будпешгски завода коллективо иа пахар иертера декхар поарХI. Технически прогресс йоаиаш, массаза арахецача продукце ассортимент нердаяккхара йоакко па еш. Вентре хьалхалаттача цу предприяте тахане а кхоане а къоастае йиш яи.

Цу тайпара гIулаях вахаро ше хьех. Из ишттта ца хилча, БХГ городаштеи юрташтеи лаьрхIа автоматически телефонни станцеш, ретрансляционни устройствашеи, кхыйола хIаиза-га продукци дуккхача мехиаика цIи хеза хургIьа-цкьа процент барашка кхаман доуда дIаъаГIа дакъа да, царех хь процент бочгарга — цун пхелагIа дакъа. 3500 сагIо, е мехка бакъча пахах 0,002 процент барашка тIахьожам лоаттабу хIама да ошшаш промышленноетера ахаш гарга йолча активешта, банковски системе, коммуникацеи системе, транспорте, коммунални гIулаях деха, страховой гIулакха тIа активай кхоалагIча дакъьа-на.

* * *

Малхбузен эггара йоккхагIа йолча информацеонни агент-ствашца американски ЮПИ, АП, английски Рейтер, французски Франс-Пресс — эхь ца хеташ чаккхйоах идеологически экспанси дегIадоагIча мехиаика метте1 ергIера социалистически йоацача пачччахьлихеи-наька а.

Масала, Латински Америке газетеи тIа арайоадача информаце 71 процент ЮПИ-ган АП-ниен кхоач, юхедиса дакъа Рейтерен Франсе Прессен йоайла дечь. Ламаде 96 процент фильмаш ден телевизионни передачеи, хIаьта ишттта журнаьан а — довзол дехьара да, керТера дьаъье американски а долаш. Великобританне эфиранш тIа хIара шера арайоалача 386 йиззаи метраж йолча фильмаш 296 довзол дехьара я, хIьата царех 150 американски я. Швеце дохкача литературех 85 процент американски изданей переводаш я.

Духха ха йоаццаи колониални кара хиннача муьхдьалыннача мехиаика духьхьалара «духовни колонизм» оттаю Малхбузен Европе хIара дийнахьа гIадаьлча газеташ ца хиларех, 19 пачччахьлихеи цхьацца мара газет на хиларах, цIьата 35 мехка йалла нзай информацеонни агентстваш ца хиларах. Цудухьа царех дуккха яраш довзол дехьара пийдаче, ягара хьалхаяра Малхбузена агентстве пийдаца хиланза яргIоовлача оэтт.

* * *

Малхбузеьпа тIехьтIехьа дуккагIа гучалдаш кхаьн продуташ медикаменташ арахецача частни компанеи махиицеш.

«Хиросан» яхача японски компане йоккхаи яр дерригача лазарех верзавеш я яха рейгенсо-атом яха молхаш. Из фий хьожаш текъатуд тIехьагIа гучадалъар «прспарат» резинаеи керт хьежа яьлуча дахчан гамехи яь а цIьакхиха дарбана йоацаи а хилар. Малхбузеча Германе массеки саг венаьа дихлора-дала маьз яарех. Ишттта лаьа хилар «Шернг» яхача концерна дуогIнои яха гармоналын препарат лархх. яхаш яоду «Франкфуртер рундшау» яхача газето. Из йиача берах болча кхалнаха дIй дола бераш дир.

Зудам да ца аьча кхы кхаьа цIи яц кхачан продукташ ца яча махиицеех. Испаие санитарни органаша дохкача-на соадалйтар 70 эзар литр телха оливноки дьаъта (из хиннад машинни дьаъта эдьа) 40 сонгIа саг а вуьш, 10 эзар гарга саг цамоташ хиина больнице а вуташ хиинача телхача дьаттах предприимателашеи а из кинфьрашеи 77 миллион доллер сонгIа пайда йиццар.

* * *

Эггара хьалха социалистически мехиаика а долаш бе-рашка производственни болх байгалга ца магийтаи дI дуккхача мехиаика. Бакъда, индустриальни хьанъехьа чIоагIга дегIаеначча Англе производственни болх бен 850 эзар бер да. Кье хилараех кхаьъета дезача кхоандадоал сонгIа, эдьаи деча а дожа бераш. Скотланд-ярда даннеи-гIа, духьхьал цхьаи Лондоне хиннача 473 эзар доккхача зуламаех 120 эзар эдьаи 10 шеграгга 16 эггара кхачалца ца йолча бераша дир.

Моцалои эйзамашеи бераш яхетам чура доахаш яхы цIьакхха хIама а ца. Кхаьа ласаи дарах бераш йорадарга английски кхаман обществас хIара шера арайоахача долклада тIа аьннад. Диккенс наьча хиина бераша дIаст ма-наси еттаи хилар хIаиза а дIадаьлнадац английски ваха-рахара цIьарга. Уьх тIехьарча шера йийтта ийрье дьаьха-гIа 7750 бера, 110 гIелар. Шийна церг теха жIали дийна англичаиин лаьца набахата воллар яхерам ба. Хьаьта йийтта бер айи дьаьхьаьга ба-е пиина дуккагIа дьаъье гIод мара тохаи. Кхаьхача цифраша кхыдар дувш: бераш довдаьн айи дьаьхаи дьаь-наоной бь бе бош ца-корабоагIаш бисараш цхьа бола ноанойи.

* * *

Американски политиканаш та деза США гергаишцара ниэаш мохк лорабара гIулаях долаш да яхаш дувцилга. Бакъда, американски имперализмна хувцаш бохаш йоаццаи бе-лгIало хила а хиннай, тIехьарча событеша хьахьохкачоIа. йоаш а юс. США арахьара политика керттера гIулаях тIема ниэаш сагIур дувцилга хилар, къьастта кхыча мехиаика сага бокъонаш тоае тохаи яхача мотти-ташка.

Вашингтонерча Брукингска института даннеи-ла тIом чаккхбьаначул тIехьагIа 30 шера США гергаишцара ниэаш 215-эза дIаъьехьаб «тIема бий», 19-эза «духьхьала е кхыча наькъьаца стратегически ядерни гера тохархIара-ларах хкерам тIатессаб». Тхъаь итт шера американски правительствас кхыча суверенни пачччахьлихеий чурча гIулакхашта герза ниэаш юкъеллаш 177-эза тIема кеззаи, 106-эа авиационни авиаци, 103-эза лаьтта дIлара авиаци, 45-эза эскара доакъош дахийтад.

* * *

Испански мотт лелабеча американцех дуккха а дунхагIа гIа барашка США социальни лоаццаи «Испанин лоаццаи» яхача ц1ьарга. Кардача кхаьхьа болча дискриминацеи доаттаю царна. Из бакъду США терренса Форсе указаза официальни ораяьхача даннеи-ла.

Царе тешаал ду США — Вашингтоне олаш ма хиларга «дунен тIа эггара демократически мехка» яхача къамех бола нах «шоллагIча сорта» граждаиаш лоархIаш хилара. Переписа бюрос бакъду вахара дерригача специально - экономически лоакъошка испански мотт лебу нах мехиарча кхычарел тIекъабиса хилар.

Латински Америкера баьнна-ча нахах «йоаццаи» дакъа гаргга барш «къе нах» аьнна официальни ихайнабарел а къегIа бь. Царна юкъе бе болх боацаран 11,3 процент ба, берригача нахах барел шоозза гаргга дуккагIа хул уж.

(АПН).

ЛЕНИНГРАДСКИ ОБЛАСТЬ. Н.И. Вавилова цIергIча ВАСХНИЛ Ерригсюани бацювгIаш лелаяра Гилма - тохкама института «бацдагача ганзе» 350 эзарнел сонгIа маьхха, дIаьоагIаний, бацдаагарий, харбина, паста культурагIа, овла бола, комара, сома бацювгIай, цхьан шера а дуккаче шерашка а тIаюовала бацийтайпаш да. Уж селенце керда лакха продукци луча сортий а хьалхара материал я. Духьхьал тIехьарча пье шера ВНИИР-а колленце баье керда 40-чел сонгIа тайп - тайпара юртбохама культурагIа сорташ хьанкеллар. Уж жилиоп гаргга сома маьха, экономически пайда хиннаб.

ХIаиз ВНИИРе а лата культура тайпаш меча е лелцюсеераша дIаухийт йокъа духьхьалруча, хьалха хьадоалуча, ца дожача гектара тIара 70—80 центнер луча тIана, рожа сорташца «конструировани» яра. Лаборатореша доакъара культура колленцешта дикагIйоала варниташ лех, ги дIадерга кортоаш ебара методаш тохи, юаи йолча бацийт, хозий бацдагарий культурай колленци шерьяр.

СУРТА ТIА: ВНИИРа генетика отдела йоккхагIоча лаборант комсомолка Нарфентьева Наталья.

И. КУРТОВА сурт. ТАСС фотохроника.

СССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТА ПРЕЗИДИУМЕ

СССР Лаккехьарча Совета Президиумо тIаийнад «Къа ца хьагIеш йоахача доходашцара къовсам чIоагIбарах» дола Указ. Цу Указа тIа уьх тайпара гIулакхаш де лаьрхIад:

оттадац, шиИ лоIаме а шийна болча пайдана а предприятей, учрежденей, организацей доалахьара транспортни средстваш, машинаш е механизмаш лелаяра, административни бехн а беш граждаиаша итт тума боарамга яхоачаш гIод тоха, гIулакхерча наха — тIъаь тумага яхачалца, транспортни средстваш водителаша — итт тума боарамга яхоачаш гIод тоха е цIьан шерага яхачалца йолча, хаьа транспортни средстваш лелаяра бокъонех бахи, даь зе мегта а оттадеш.

Кустарно - реме сленни промыслех, яхьолча ше деш долча кхъьсгара гIулакхех е подоходни налог ьюкаеча яхьйолча доходех яла деларадараш яла ца тигараг, денлаграци яла законодательство дIадехача яхьйолча гIулакхех, е из деклараци яла еаача, каиал тIеъьаягкарах, е шийна хоеишце мийна йоаца даннеи цунна юкъеяхьарах административни бехн а беш, предупреждени зо е тхо тумагара итт тумага яхачалца гIод тох.

Цу тайпара административни бокъонаш телхаяра дола дешаш къестаду районни, городаиий, городашкара районни халъка депутатий советий исполнительни комитеташкарча административни комиссеаца.

Протоколаш оттаю из де дехкарийла болча финансови органий гIулакхеча ияха е милице боьхлоша.

Административни бехк бабчул тIехьагIа хьалха льяаш санна нарушенеш льяарча уголовни бехктокхаме саан шиИ шерага яхачалца гIод тох.

Кустарно - ремеслении промыслаеи а яхьйола ше деш дола къьхьегама гIулакхаш а беча гражданаша итт тума боарамга яхоачаш гIод тоха, гIулакхерча наха — тIъаь тумага яхачалца гIод тох, хьаьча продукцена, производства оруденца, дайдала конфиска-ции еш а цIи еш а.

Бокъо цIи йоаца кустарно-ремеслении промыслаш леларах е яхьйола ше деш долаш гIулакхаи дарах административни бехн а беш ияе тумагара итт тумага яхачалца гIод а тох, хьаьча продукцена, производства оруденца, дайдала конфиска-ции а еш.

Бокъо йоаца кустарно-ремеслении промыслаш е яхьйола ше деш долаш гIулакхаш бокъхача бооараме е яхьйолча наьха къьхьегамах

● Сага бокъонех дола бакъдар

ЛОАЦЦА ХОАМАШ

США шерра яьржа я капиталистически дунен тIа ъьх социальни тайп-тайпара хIама, классаита бийкъа ца лара дуккха ха хьалха хIама хIама да яха мнф. Ишттта дий теш из? Ма дарра аьлча мишта дийкъа да Америкера рузньа? США бахача наха-рашкара процент барашка кхаман доуда дIаъаГIа дакъа да, царех хь процент бочгарга — цун пхелагIа дакъа. 3500 сагIо, е мехка бакъча пахах 0,002 процент барашка тIахьожам лоаттабу хIама да ошшаш промышленноетера ахаш гарга йолча активешта, банковски системе, коммуникацеи системе, транспорте, коммунални гIулаях деха, страховой гIулакха тIа активай кхоалагIча дакъьа-на.

* * *

Малхбузен эггара йоккхагIа йолча информацеонни агент-ствашца американски ЮПИ, АП, английски Рейтер, французски Франс-Пресс — эхь ца хеташ чаккхйоах идеологически экспанси дегIадоагIча мехиаика метте1 ергIера социалистически йоацача пачччахьлихеи-наька а.

Масала, Латински Америке газетеи тIа арайоадача информаце 71 процент ЮПИ-ган АП-ниен кхоач, юхедиса дакъа Рейтерен Франсе Прессен йоайла дечь. Ламаде 96 процент фильмаш ден телевизионни передачеи, хIаьта ишттта журнаьан а — довзол дехьара да, керТера дьаъье американски а долаш. Великобританне эфиранш тIа хIара шера арайоалача 386 йиззаи метраж йолча фильмаш 296 довзол дехьара я, хIьата царех 150 американски я. Швеце дохкача литературех 85 процент американски изданей переводаш я.

Духха ха йоаццаи колониални кара хиннача муьхдьалыннача мехиаика духьхьалара «духовни колонизм» оттаю Малхбузен Европе хIара дийнахьа гIадаьлча газеташ ца хиларах, 19 пачччахьлихеи цхьацца мара газет на хиларах, цIьата 35 мехка йалла нзай информацеонни агентстваш ца хиларах. Цудухьа царех дуккха яраш довзол дехьара пийдаче, ягара хьалхаяра Малхбузена агентстве пийдаца хиланза яргIоовлача оэтт.

* * *

Малхбузеьпа тIехьтIехьа дуккагIа гучалдаш кхаьн продуташ медикаменташ арахецача частни компанеи махиицеш.

«Хиросан» яхача японски компане йоккхаи яр дерригача лазарех верзавеш я яха рейгенсо-атом яха молхаш. Из фий хьожаш текъатуд тIехьагIа гучадалъар «прспарат» резинаеи керт хьежа яьлуча дахчан гамехи яь а цIьакхиха дарбана йоацаи а хилар. Малхбузеча Германе массеки саг венаьа дихлора-дала маьз яарех. Ишттта лаьа хилар «Шернг» яхача концерна дуогIнои яха гармоналын препарат лархх. яхаш яоду «Франкфуртер рундшау» яхача газето. Из йиача берах болча кхалнаха дIй дола бераш дир.

Зудам да ца аьча кхы кхаьа цIи яц кхачан продукташ ца яча махиицеех. Испаие санитарни органаша дохкача-на соадалйтар 70 эзар литр телха оливноки дьаъта (из хиннад машинни дьаъта эдьа) 40 сонгIа саг а вуьш, 10 эзар гарга саг цамоташ хиина больнице а вуташ хиинача телхача дьаттах предприимателашеи а из кинфьрашеи 77 миллион доллер сонгIа пайда йиццар.

* * *

Эггара хьалха социалистически мехиаика а долаш бе-рашка производственни болх байгалга ца магийтаи дI дуккха мехиаика. Бакъда, индустриальни хьанъехьа чIоагIга дегIаеначча Англе производственни болх бен 850 эзар бер да. Кье хилараех кхаьъета дезача кхоандадоал сонгIа, эдьаи деча а дожа бераш. Скотланд-ярда даннеи-гIа, духьхьал цхьаи Лондоне хиннача 473 эзар доккхача зуламаех 120 эзар эдьаи 10 шеграгга 16 эггара кхачалца ца йолча бераша дир.

Моцалои эйзамашеи бераш яхетам чура доахаш яхы цIьакхха хIама а ца. Кхаьа ласаи дарах бераш йорадарга английски кхаман обществас хIара шера арайоахача долклада тIа аьннад. Диккенс наьча хиина бераша дIаст ма-наси еттаи хилар хIаиза а дIадаьлнадац английски ваха-рахара цIьарга. Уьх тIехьарча шера йийтта ийрье дьаьха-гIа 7750 бера, 110 гIелар. Шийна церг теха жIали дийна англичаиин лаьца набахата воллар яхерам ба. Хьаьта йийтта бер айи дьаьхьаьга ба-е пиина дуккагIа дьаъье гIод мара тохаи. Кхаьхача цифраша кхыдар дувш: бераш довдаьн айи дьаьхаи дьаь-наоной бь бе бош ца-корабоагIаш бисараш цхьа бола ноанойи.

* * *

Американски политиканаш та деза США гергаишцара ниэаш мохк лорабара гIулаях долаш да яхаш дувцилга. Бакъда, американски имперализмна хувцаш бохаш йоаццаи бе-лгIало хила а хиннай, тIехьарча событеша хьахьохкачоIа. йоаш а юс. США арахьара политика керттера гIулаях тIема ниэаш сагIур дувцилга хилар, къьастта кхыча мехиаика сага бокъонаш тоае тохаи яхача мотти-ташка.

Вашингтонерча Брукингска института даннеи-ла тIом чаккхбьаначул тIехьагIа 30 шера США гергаишцара ниэаш 215-эза дIаъьехьаб «тIема бий», 19-эза «духьхьала е кхыча наькъьаца стратегически ядерни гера тохархIара-ларах хкерам тIатессаб». Тхъаь итт шера американски правительствас кхыча суверенни пачччахьлихеий чурча гIулакхашта герза ниэаш юкъеллаш 177-эза тIема кеззаи, 106-эа авиационни авиаци, 103-эза лаьтта дIлара авиаци, 45-эза эскара доакъош дахийтад.

* * *

Испански мотт лелабеча американцех дуккха а дунхагIа гIа барашка США социальни лоаццаи «Испанин лоаццаи» яхача ц1ьарга. Кардача кхаьхьа болча дискриминацеи доаттаю царна. Из бакъду США терренса Форсе указаза официальни ораяьхача даннеи-ла.

Царе тешаал ду США — Вашингтоне олаш ма хиларга «дунен тIа эггара демократически мехка» яхача къамех бола нах «шоллагIча сорта» граждаиаш лоархIаш хилара. Переписа бюрос бакъду вахара дерригача специально - экономически лоакъошка испански мотт лебу нах мехиарча кхычарел тIекъабиса хилар.

Латински Америкера баьнна-ча нахах «йоаццаи» дакъа гаргга барш «къе нах» аьнна официальни ихайнабарел а къегIа бь. Царна юкъе бе болх боацаран 11,3 процент ба, берригача нахах барел шоозза гаргга дуккагIа хул уж.

(АПН).

Школьни реформа—массане юкъара гIулакх

Кхоанарча болхлой яхьаш

Шоай системе дикагIа лоархIачарех цаГ я № 29 йола СПТУ. Соахна профтехобразование системаиа юкъе хиннача Ерригсюани социалистически яхье шоалагIа моттиг яьиккар аргунцаиа. Уьх деноика докхха цIей дар цига. Указза хилар хорТабахаама профилех йолча професионально - техни-чески училищашта юкъе профессех дикагIар хьакъоаставарра йола Ерригресейски конкурс. Шоайла яхье ваьна бар экскаваторщикаша бульдозеристаши — ялх бульдозеристи 4 анеиаагорщики. Уж бар СПТУ-ра. Астрахаигера, Волгоградера, Керелера, Новосибирскера, Чувашера магирхой, Верриге а 10 сар. Шоай ученикаша цхьана цу яхье бальхабар дар мастераш а.

Гуйрийна 10 сахьат дальа дукха йах гулбелар училища коа. Торжественни линейка хулача училища коа йоахк тайп-тайпара лозунгаш, плакаташ.

Яхье дакъа лоацараш дальа бувцаш къамальаш ду училища директоро Х. Бурчаева, Нохч - ПалгIай профтехобразоваше управление начальника заместитела Магомазрзаев Ломi-Iальа Лечиевича, конкурси керттера судьяс, РСФСР Госпрофобра, вонхгахIоча инженера Ловков Андрей Анатольевича. тIема а, къьхьегама а, парте а ветерана Сараицева Елизавета Васильевнас.

Торжественни линейка чакхьяьча, яхье дакъа лоацараш болх теоретически экзамен дIаяла, Цига дакъа лоацаш волча 10 сага лаьрха, кийчадьа 20 билет, Царех хIаране тIа йа диъ-диъ хаттар. Билеташ дадача ислота тIа вода № 29 йолча СПТУ дешархо Чучаев Хамат. Цо хьаш царех цхьа билет. Жюри чIоагIа раьза я цо луча жопа.

Теоретически экзамен ченчкъьяьнача тIехьагIа, канрихой болх экскаватораш тIа а бульдозераш тIа а къьхьеташ шоай практически говзал гойта еача полигоне. Шо-шоай машинаш тIа хоюш коикурсе баьккараш. Цхьаболчарга яхоач пневматически экскаватораш, вохкарга тросовни-яраш. Цар тIа а вохкар тIа а болх бе хоюш ба кагирхой. Шоашта хьалхаша латта декхараш Iалаьмаге дика яхоачаЩу ла-ьрхIара. Ма дарра аьлча хоюш ба царга яьха судялой бола А. А. Ловков, Л. Н. Бедерников, юхьбараш.

Жюрена атта дапар дикагIбараш хьакъоастае: массане а теоретически а практичеси а знанеи а говзал а гайгар ух яхье. Экскаваторщикашта юкъе хьалхара моттиг яьиккар Аргунера, Чучаев Хамата, шоалагIа моттиг — Карелера, Дубовский Виктора, цхьоалагIа призер хилар Новосибирскера Бойко Александр. Бульдозеристашта юкъе хьалхара — цхьа моттиг яьиккар: Матвеев Анатоле (Волгоградски область). Трифанов Владимира (Чувашски АССР). Нинифоров Виктора (Астрахански область).

Котало яьиккархашта а яхьча призераша а Iалар РСФСР Госпрофобра Сиьмен грамоташи дагалоацама суьвениараш.

Уьх яхье котало яьхараш 30 июнерга денз 3 июле яхачалца Волгоградски областерча город Михайловскерча № 51 йолча СПТУ хургIойола Ерригсюазни яхье дахьлоацаш хургба.

Уьх деноика Наурски райоиерча Калиновски яхача старшиерча № 17 йолча СПТУ профессех Россе дикагIбола трактористашмашиинистаи хоржаш йола яьлаш. Российски Федерацеи цига неланза тIъьо сат. Царна юкъера хьахарача вевзаш вар чархаш йолча а гуьсеинчиа а трактористаьта юкъера вин-вьяьга. сат. Чархаш йолча трактораша юкъэ уж йийъ моттиг йоаиккаш уьх тайпара дIаиийсбелар яхьа дожаьхьой. Воронежски, Смоленски областаш, Чувашски Автономни Республика, Краснодарски край. Гуьсеничии трактористашта юкъе хьалхара моттиг Нохч-Палгiайчеи виналоп яьиккар, шоллагIьар — Волгоградерча хургвоала тракториста. Вож ши моттиг яьиккар Рязанскин областерчеи Алтайски краеречеи профтехобразование викалаша.

№ 29 йолча СПТУ базови предприяеи я Нохч - Палгiай «Водоканалтрест» яха объединеии. Аргунера автоколонна. Царех цхьа саг вацар цу Ерригросейски яхье. Шоаш ергьа аьина яхоачо яьцар полигоне. Цу гIулакхо дика гучадоаних йоай бехктокхаме декхар цар машта кхетаду.

Б. АБАДИЕВ.

Будапешт.

Александр МЕЛЬНИКОВ, ТАСС хорр.

Халҳа тІаҳьожам

НОХЧ-ГІАЛГІАЙ АССР ХАЛКЪА ТІАХЬОЖАМА КОМИТЕТЕ

МОТТИГЕРА ХОАМАШ

ФЕ БІАРГ КХОАБ

КХОМ ЦА БАРАХ— БЕХКТОКХАМЕ

— Пятилетка тха совхозо толаме кхоачашлйр. Планал совгІа паччахьлюкъна дІаделар бакъдаварш, хьайбах продукци, ялат. Социалистически яхье толамаш дакъах — шин шера пІашта совхозан колдентана слар Российски Федераце Министрий Советси ВЦСПС-ен карара маре тела Це байраХ. Хланз тха кодхозаца и КПСС Ачхой-Мартана райкомен районе исполкомен карара кара тела Це байранх, — ишта йоах Ачхой - Мартановски районна «Урожайный» совхозо директора Гиреев Султанс.

— Уж толамаш доахача шоашкара доагІа дакъа йоаи тха хьалха тІаҳьожамхошца. Уж тха хьалха латта бодхлой ба. Цар біарг снйрда локхаш да совхоза, тІакка паччахьалюкъен а рузкъа. Лоацца хьалха цар доккха новьсостав ду совхоза кулгалхоштен партийни организаценей.

Тайп-тайнарг гІулакхаш ду халкъа тІаҳьожамхоша, совхоза директора ишта моттиг боча халкъа тІаҳьожамхой балха опыт кхычарга а нахъаьргьи аьина хийтта цар балха гІулакхех лаьца дунца дагадекар сона. Совхоза хлетІаҳьожамхой нертгерчу группа председатель нъона коммунист Гезуев Іадлан ва. Из агропом — зитомолог ва. Нухъкъа хьожаш хилчуьл совгІа ца бабсвгІаш са-доаллача зеннечІа ХІамаех лоаца да. Юрта боахама инспектура я хо. Юрта боахама инспектор ялыкца специалист ва из.

Хьинар а денал а долиш шиЙ специальность дина йоаш а сэаш а сламсар ва Іадлан.

Председателга хьежжа хьанар дола болхлой ба группа членаш а. Царна юкъе я группа, КПСС Ноҳч-Гіалгіай обкома членалла кандидат Хурнаева Совдат, токарь, совхоза паркхома член Захиев Шема, бывшдаларш гІоду тІа, группа, паркхома, Табарик (цо шиЙ пІатилетна ткаь шера кхоачашлйр. ДІадаха шера «Знак Почета» ях орден слар Ташаев МТФ бригадир Махмудов Уми, коммунисташ: тракторист Бичуев Султан, шофер Мутуллаев Абубакар, кхыбараш. Берриге а 19 сагІ ва группе. Уж берригаи а шоаш бол-болча болх дина Зеш, кхычарна лъюкъан телаш кхыбаргаи нах ба. Цар къежкье коммунистически хьисапе, социалистически рузкъа кхоа а ишта бу.

Хіаране дика а хеташ кхоачашлгу шийна тІадилла дехкаш, доккхал ду новкъостийн юртахойн шийх бейнача тешамах. Цудухьа халкъа тІаҳьожамхоех дукхабарш массеххаза группа бейнан юртен Советан халкъа депутатална хержа ба.

— ХІанз оаха тхоай гІулакхаш ду майрра, тІагІеърта.

Йоах А. Гезуева. ГІулакхаш дика дова. Долдалуча хьона ишта хьанхашта дацар тхо, Общественни гІулакх де безам болаш ва хІараваР. Цьаьна уьггаю хоза-лла планаш, арахец «Къаьхьегама листокаш», «молнийистокаш», критически заметкаш арайоах совхоза газета тІа, группа, паркхома, профкома заседане дувц этта хаттараши дешаш, тойтар агитаци кийчью, лозунгаш тІаҳьожамаши арадаьх, лишаш хилча карикатура юТІаийца решени кхоачашлйр.

Банъда а керттера дар па деш дола болхаш дина ишта йитар, руъкъа на дадаларца, лочъьа ца дайтара дуъхьал, цун кхов бара тІекъ къовсам лоатабар. — Цу тІекъ керттера группа бейнача членаш алсам шоай председатель.

— ХІаьта боахама кампешеш хулача хана — культурен дІавош, чуздаш, кхидар дей коллективашца поста ю оаха. — дІахо дуьх председателга. — Царна керте дитт тха членаш. Малдабіашти культурен дІаюъча хана дина болх бу группа член, тракторист Сулеймано Керам керте латтача поста ю. Стендадараш агротехнически дикагІа хана дІадувр-га хьожаш хиннай из пэст.

Масала, поста членаца эийра горох дІаюъча хана сейлаш ерригаш ца эиШара нийса ца хилар. ДІадувр дина гІ лаьттан тІа дусар. Хаьлъча тІаҳьожамхоша социйир горох Дзиов сеилха. Бригадира Цъаьен Масуда аьлар, сиха тоаяйта-сеилха.

Сеилка тоаьлъул тІекъагІа мара горох цунга дІаЙийтаназар.

Цъка дІадувча фух тоха шоай ханнаьха ХьаЙиезар, ядохиминаташ. Из дош керттагІдьхкар поста членаш. Сиха хьайитар уж. ДІадувш фух уж тоҳаш шоаш тІехьлар. ДІа тІекъагІа мара фу дІадеЙ муъхьалларш дакъа беъккебаршта доагІа тІаІзар дир, уж биЙнар лъархІа аралькхача «молие» та.

— Сона дагадеаГІа-бальдазаран паччахьалюкъена тептара дика дІадала тхоаш гІийрта, — йоах хаЛъьа тІаҳьожамхочо Сослибекова Асет. Из бальдаразаран хьалкъедеш я. — ПаччахьалюкъенА нарсаш дІалуш дар тхо. Тхона ходелар уж ерригаи а стандартни, тептара дика йоаш торговле па йоъьиЙташ хилар. Из дІахайтар сиха совхозна кулгалхошца. Цул тІекъагІа дикагІаран, хорш-ман мара дІатешназар нарсаш. Нарсаш цъкп боарммаГІа а цхьатарра яраш хуръ-йолаш а дина ниЙЙий мара дІалаларг торговле. Цул тІеэначІа реклампашш ййтанзар совхозага.

— Тха цъкп бригадера машина яхийтар помидорашш пІина консервни заводе, — яхаш дувц Гезуева. — Цъкайолча яЙнашца стандартни йовца помидораш я аьина тийтар тха новостаитца. Цу сахьате заводе дахар тхо. БакъдийнабаГІа — ерригача помидорех 20 процент стандартни яцар. Кхыча машинашш тІа а нийсьелар стандартни йоаш продукци. Цу хьанъехьа порядок оттае аьина предложени елар оаха. Совхоза директора прилаза Табарик (цо шиЙ пІатилетна ткаь шера хкоачашлйр. ДІадахаца шера «Знак Почета» яха орден слар Ташаев МТФ бригадир Махмудов Уми, коммунисташ: тракторист Бичуев Султан, шофер Мутуллаев Абубакар, кхыбараш. Берриге а 19 саг ва группе. Уж берригаи а шоаш бол-болча болх дина Зеш, кхычарна лъюкъан телаш кхыбаргаи нах ба. Цар къежкье коммунистически хьисапе, социалистически рузкъа кхоа а ишта бу.

Хіаране дика а хеташ кхоачашлгу шийна тІадилла дехкаш, доккхал ду новкъостийн юртахойн шийх бейнача тешамах. Цудухьа халкъа тІаҳьожамхоех дукхабарш массеххаза группа бейнан юртен Советан халкъа депутатална хержа ба.

— ХІанз оаха тхоай гІулакхаш ду майрра, тІагІеърта.

Йоах А. Гезуева. ГІулакхаш дика дова. Долдалуча хьона ишта хьанхашта дацар тхо, Общественни гІулакх де безам болаш ва хІараваР. Цьаьна уьггаю хоза-лла планаш, арахец «Къаьхьегама листокаш», «молнийистокаш», критически заметкаш арайоах совхоза газета тІа, группа, паркхома, профкома заседане дувц этта хаттараши дешаш, тойтар агитаци кийчью, лозунгаш тІаҳьожамаши арадаьх, лишаш хилча карикатура юТІаийца решени кхоачашлйр.

Банъда а керттера дар па деш дола болхаш дина ишта йитар, руъкъа на дадаларца, лочъьа ца дайтара дуъхьал, цун кхов бара тІекъ къовсам лоатабар. — Цу тІекъ керттера группа бейнача членаш алсам шоай председатель.

— ХІаьта боахама кампешеш хулача хана — культурен дІавош, чуздаш, кхидар дей коллективашца поста ю оаха. — дІахо дуьх председателга. — Царна керте дитт тха членаш. Малдабіашти культурен дІаюъча хана дина болх бу группа член, тракторист Сулеймано Керам керте латтача поста ю. Стендадараш агротехнически дикагІа хана дІадувр-га хьожаш хиннай из пэст.

П. ХОЛУХОЕВ.

Доал ца дича хулар

Ноҳч-Гіалгіай АССР халкъа тІаҳьожамха комитет хьежжар респотребсоюза долдалхьа йолча транспортах, доаго-хьехачача материалех пайда мишта ийбу. НГІАССР финансий министерствада цхьана тохкам бича гучачальар Ноҳч-Гіалгіайчен потребсоюзе (председатель и. Гуржинханов, керттера бухгалтер я. Ахмадова), цун подраздаленешца паччахьалюкъен транспорта доал ца долга, доагоро - хьехачача материалашца ккоп па бетта, мовьхьан дІа-ъьа ккухьъачаприпискаш елга. Автомобилашца беча балха учет эсала лелаю, дІа-ъьа дитьа мовьхьаш мел ца хьожаш сверкаш яц. Цу дешаитха хеташ респотребсоюза мероприятеш соцсоревнованиеш хилгийтаи хьадда уж чакхдаха дезачарга. Доаглар хьадехаш ца хиларахи доал ца хиларахи соцсамаш ккоп чакдинна дус. Цёнкъаннтна отчетность дола документаш а лоарХаш лелаиц путевой листаш товарно-транспортни накладнойаш. Уж хаина-хьа дІачтелаи. Хіаьта дІауденнарш водителаша шоаш йоазоц а дьх хуп.

Тохам бечча жиъа ийс организацеи долдІа-ъьа 459 автомашинех 250 цІагІа дІаоттаьл латтар. Гараж-нашна латтараш, дуккагІча дахьле, еха автомобилаш яр. Каст-каста лине болх бен хул путевой листаш йоаш транспорт, хіаьта Шалински район уж йІалгІа хьаЙоъьа а ий. Респотребсоюза хІара яттлагІа йола автомобиль ехача а е ломбаш па йоаккача а спецоборудованнаш болх беш я. Науръски Суженски районашкана ломбаш йоанача сиидоматрешца болх беш я ерригача транспорт. Спидометраша хьахоккар путевой листа тІа дІаландаз.

Геттара эсала я респотребсоюза предприятей производственни база, тІехьарча шерашка уж дегІайовлаяра цхьан соми зе дьядал. Лелача техника ремонт е эша, нІезиг-дукха хинна а, хьалаи дац ухъяза. Из бахьан долаш парка технически кийчю лоха я, хьнгра-ъьа а, из автомобилаш, дукха ха йоаю уж товеш.

Гіожа телхаю доагІа-тІехьарча материалаш лелаяра-ъьан дорогой учет. Цу ГІулакхаш эшаш дола документаш леладаш, материальни-бекхтонкъачча наха цІагІа лелаю бензина хьаенна тІелабара лаьрхІа цІа кийчьаьл.

«Заветы Ильича» колхозан партийни организацеи кийчьыйн физкультурно-ухъяьІеноии культурно-просветительни болх тоабара мероприятей плап. Колхоза коллективаца шерра бувзам а лоаттабеш чакхйоах хІаяз клуба болхлоша кІяранденошка балча наха сацІаЛаре яШаитІехьданкхара, царна идейно-политически, атеистически, интернационални ккетам балара хеташ мероприятеш.

Кхаьла а ца ккухьаш, шоай ихоачамбоапарех бакъдар дийца бригадир хьалаца а цунна доагІа новкъостий ре а хеташ хьалха дехкарийца вола партюма секретарь критика тоІае ъьеначр. Хіаьта иу тайпара практика ца йоагІаш. КПСС ХХVII съезде. Тхо теш партие Назрановски районо Х. Точиевгара доаггІар ъьаде эаргкарех. Ший балха са-мокритични мах бар тахан хІара коммунисто де дезар да...

ІІ.Ахьабакъла, из де лаш «Энажевский» совхоза кулгалхошта. Цунна тешал ду цар реданчера дайтача наьна-ъьа. Доллча, совхоза культ-хоша редакцера яздаьр-гІурт ба. Хіана ъьаьча, дийнахьа хІара сага 180 грамм кхоачаш хилча, из ъьаьча беъта 166,7 килограмм дуьх духхьал. цхьан-беттА доагІа бригада. Гуш да, боахама культурен критика-ца мегтеел, дийфетяиада я барта боацлера.

Цу тайпара кхыьат яздеш йоаьл хан иишэ соаюза культ галхоша материала тІа дийца хоачамбоапараш дІалаъьара тІабахийта баларе, боахама найденгІа хург-дар...

Х. ШАДИЕВ.

ВАГОНАШ ХАННАХЬА ІОЙОАССАЯЦ

Мишта пайда ийбу вагонех, машинашкъа транспортах Карабудахкенски химреагентий заводон промышленни машинашкъа транспортна Карабудахкен предприятенг Гагарина ц во. Цу тайпара вывоз нйер Суженски района халкъа тІаҳьожамхоша. Из доцІ дуьхьа ха йоацца дийцар районна халкъа тІаҳьожамха комитето.

Масала, промышленни транспорта предприятин (начальник В. А. Алдамов) вагонашта, мовьхьан тІадотташ доаца йолаш Іалъьмате дуьхьа ха йоаяраз 1684 ден 9777 сахьата простоин ъьяьяш. Из бахьан долаш предприяте машинашкъахоша 24597 сом гІод текхар, Хіаьта уж шера январь, февраль ха бетташка вагонаша 1000 сахьата простоин ъьяьяш. Цун бахьанех цаІ па, 1974 шера хьабаь хинна предприятена тІаҳьоагІа машинашкъ Хлаз а тІехь заводо эксплуатаце дІа ца баларг.

Вагонаш сихагІа чахъьюпийтара хьаЙъьяьа белгалъяьха мероприятеш йиззаеа кхоачашлъю шаихх а предприяте. Ишта, химически реагентий заводе Хіаьта къоастадьядш пакетни мовьхьаш дІа-ъьа кхахьара а уж вагонаша тІадоттара а тІулаях. Цун совгІа, къоастадьяза дисад цу бетташта механизаци яра дов а.

Карабудахкин «Промжелдортранс» предприяте болх бен ца автомобилеаш, вІаштІехьдьхадад дийнахьенбуси вагонашта мовьхьаш тІадоттара а Іодахара а белхаш, Из чІоагІа Іатиъ гІулакхаш, вагонаша проспий ларца.

Лакхе дийца тохарахи кхоачамбоапараш ниЙсделийтарахи паччахьалюкъена зе дарахи Суженски района халкъа тІаҳьожамма комитето ныговорашш яьй «Промжелдортранса» предприяте начальника В. Алдамовнен хиирегентий заводан директора заместителга К. Мясниковнен. Дьь зе нІезиг-дукха меттаоттадара цар хІаране бетта доагІа алани кІалхьожадьяь.

Цхьаьна да ца ккухьаш, шоай ихоачамбоапарех бакъдар дийца бригадир хьалаца а цунна доагІа новкъостий ре а хеташ хьалха дехкарийца вола партюма секретарь критика тоІае ъьеначр. Хіаьта иу тайпара практика ца йоагІаш. Ший балха са-мокритични мах бар тахан хІара коммунисто де дезар да...

ІІ.Ахьабакъла, из де лаш «Энажевский» совхоза кулгалхошта. Цунна тешал ду цар реданчера дайтача наьна-ъьа. Доллча, совхоза культ-хоша редакцера яздаьр-гІурт ба. Хіана ъьаьча, дийнахьа хІара сага 180 грамм кхоачаш хилча, из ъьаьча беъта 166,7 килограмм дуьх духхьал. цхьан-беттА доагІа бригада. Гуш да, боахама культурен критика-ца мегтеел, дийфетяиада я барта боацлера.

Цу тайпара кхыьат яздеш йоаьл хан иишэ соаюза культ галхоша материала тІа дийца хоачамбоапараш дІалаъьара тІабахийта баларе, боахама найденгІа хург-дар...

Х. ШАДИЕВ.

ОАХА ЯЗДАЬЧУН ЛЕРАГІА

«ХУВЦАМИЙ ХА ХЬАТІАЬТТАЙ»

Из цІи а йолаш яр «Сердало» 1986 шера 29-ча марте кепатеха корреспонденци. Цу тІа дувцар Суженски района Красноокятябрьски юрта культура ЦІен балха тІа ниЙслуча хоачамбоапарех, культболкошташ новиьсстап дешаш. Цар ца хиларех, уьзаларча «Заветы Ильича» яхача колхозан культура ЦІенеи юкъера бувзам хийра болгах.

Цу хьажъехьа редакцера жюл дайтад КПСС Суженски райкома хьалхарча секретара Б. Чагаева. Цо хоам бу, корреспонденце тІа дийца бакъда, яхаш. «Заветы Ильича» колхоза партийни организацеи кулгалхошеи, халкъа депутатай юртарча Советон геттара эсала леладу цунна материально-техническа база тІоагІъяр, Краснооктябрьске бахачча наха сацІаЛара хьаланш яШаитІехьдахар. Уьзаларча де дезар дьяь клуба гІулакхаш товдара. Цун ремонт яра колхозно дІахьожаЙ ардакхаш, дикагІа уж, кхыйола эша гІишлон материалаш. Кружкиен болх жюл социалистически яхье ъьеначр. Цар ца хиларех, 13 килограмм цІера яхкча карагІдоал цІера яра хІанз. З. Аюбовас хьинаре лелабар лаьрхІа цІа кийчьаьл.

«Заветы Ильича» колхозан партийни организацеи кийчьыйн физкультурно-ухъяьІеноии культурно-просветительни болх тоабара мероприятей плап. Колхоза коллективаца шерра бувзам а лоаттабеш чакхйоах хІаяз клуба болхлоша кІяранденошка балча наха сацІаЛара яШаитІехьданкхара, царна идейно-политически, атеистически, интернационални ккетам балара хеташ мероприятеш.

Цу дийнахьа хилар совхоза кхыча бригадашка а центральни столове а. Массанца а дар керда дуьх, коартолаш, фуаш. Амма цхьоалгІча бригаде санна поварал летІъьан бар бакъдаршш дахьле дац, яхаш. Редакци теш уж кхоачамбоапарни а совхоза кулгалхоша дІадоахархІхларех.

Тіакха машта пайдеан на хІама да совхоза кулгалхоша редакцена раьза болнаш жюл дайтар? Бригадир уж хаттана жюл дІалар дуьхьа «Ленина нийъ» яхача Назрановски районни гелета редактора заместителца тхо цхьоалгІча бригаде кхачаш-ча бригадир У. Дотмурзиев цІера кулгалхоша дика човхаваьлта.

Газета тІа дийнар Іа харцдьяьра бакъдийнаи? — хет аз?

Дотмурзиев корзайвальна хьайнар. Дика ха йьяькар жюл па цун. Цьаьха этта сатем боабир тха къамаьла ъюъеваеча совхоза керттерча агрономаш Х. Яндиев а. — Да дьяра. Оеша харцдар лдича, из бакъде йий йий цун, — йоахар цо. — Масала, газета тІа йздаьд цу дийнахьа хилар совхоза кхыча бригадашка а центральни столове а. Массанца а дар керда дуьх, коартолаш, фуаш. Амма цхьоалгІча бригаде санна поварал летІъьан бар бакъдаршш дахьле дац, яхаш. Редакци теш уж кхоачамбоапарни а совхоза кулгалхоша дІадоахархІхларех.

Тіакха машта пайдеан на хІама да совхоза кулгалхоша редакцена раьза болнаш жюл дайтар? Бригадир уж хаттана жюл дІалар дуьхьа «Ленина нийъ» яхача Назрановски районни гелета редактора заместителца тхо цхьоалгІча бригаде кхачаш-ча бригадир У. Дотмурзиев цІера кулгалхоша дика човхаваьлта.

Газета тІа дийнар Іа харцдьяьра бакъдийнаи? — хет аз?

Дотмурзиев корзайвальна хьайнар. Дика ха йьяькар жюл па цун. Цьаьха этта сатем боабир тха къамаьла ъюъеваеча совхоза керттерча агрономаш Х. Яндиев а. — Да дьяра. Оеша харцдар лдича, из бакъде йий йий цун, — йоахар цо. — Масала, газета тІа йздаьд

ЗЕХЬА ХЬИЙГА КЪА

Уж шера 8-ча апреле «Сердало» тІа араьльяр яхаш хинна критически материал. Цу тІа дуьцьар Назрановски района «Знажевский» совхоза № 1 йолча кхаш леладеча ча бригада механизаторашца кхачанца во Іалъьмбетов, дизкъа хьажъеграш материально а морально а белгалбахара боахама кулгалхоша, общественни организацеша йоахо ца елгах.

Цу хьажъехьа редакцера шоай дайтача кьахьата тІа Знажевский» совхоза директора Я. Галаева, партбюро секретара Х. Точиева, профкома председателга Х. Точиева, дІадахаца цар кулгалхоша терхам тІаозара. Цул совгІа, цу тайпара публикацеина Дзльоюк уж дІадахара нахъеттт критически материалаша, корта бо-ляьш хьЬдан жюл тех бо-хамий, предприятей, организацей кулгалхошеи партийни комитетаеи. Нийслу оттисеш а. Нагтахьа — опровержени. Цъьабаьъьа, «Знажевский» совхоза кулгалхоша яздаьр санна дар дуъхьаЬшха нийслу тхона: дувжаш социалистически яхье ъьеначр. Цар ца хиларех, 13 килограмм цІера яхкча карагІдоал цІера яра хІанз. З. Аюбовас хьинаре лелабар лаьрхІа цІа кийчьаьл.

«Заветы Ильича» колхозан партийни организацеи кийчьыйн физкультурно-ухъяьІеноии культурно-просветительни болх тоабара мероприятей плап. Колхоза коллективаца шерра бувзам а лоаттабеш чакхйоах хІаяз клуба болхлоша кІяранденошка балча наха сацІаЛара яШаитІехьданкхара, царна идейно-политически, атеистически, интернационални ккетам балара хеташ мероприятеш.

Цу дийнахьа хилар совхоза кхыча бригадашка а центральни столове а. Массанца а дар керда дуьх, коартолаш, фуаш. Амма цхьоалгІча бригаде санна поварал летІъьан бар бакъдаршш дахьле дац, яхаш. Редакци теш уж кхоачамбоапарни а совхоза кулгалхоша дІадоахархІхларех.

Тіакха машта пайдеан на хІама да совхоза кулгалхоша редакцена раьза болнаш жюл дайтар? Бригадир уж хаттана жюл дІалар дуьхьа «Ленина нийъ» яхача Назрановски районни гелета редактора заместителца тхо цхьоалгІча бригаде кхачаш-ча бригадир У. Дотмурзиев цІера кулгалхоша дика човхаваьлта.

Газета тІа дийнар Іа харцдьяьра бакъдийнаи? — хет аз?

Дотмурзиев корзайвальна хьайнар. Дика ха йьяькар жюл па цун. Цьаьха этта сатем боабир тха къамаьла ъюъеваеча совхоза керттерча агрономаш Х. Яндиев а. — Да дьяра. Оеша харцдар лдича, из бакъде йий йий цун, — йоахар цо. — Масала, газета тІа йздаьд

Кхъьега ца ловращца — лира къовсам!

Базархой

Кьоаъаш дарца, кхыча вуламашца аЙхъа дувзаъуш да спекулянти елга, иудухьа общественно-зуламеча гІулакхех кхсрамегІчарех лархІа деъаш а да.

Гарод. Москвера юхадоха товарш дена хиннай Осканова Соиле, Оржоникидзевскае яхача станицерча рынке милице болхлоша хьаЛъьар из.

Геттара во лархІа дезаш гІулакх да, торговле болхлоша данъа а лоацаш, спекулянти лелаеЛга.

Суженскеи района Алхастерча № 72 йолча тина заведующи хиннача Джамалединова Мишата ийдархоех кьаЛлйбоахни хиннай цъкъа йолча ккачеп продуктеш. Пдсобке по дІахьуладаь хиннай врвзильскея кофе, налха. Диабет долча унаюшкеи Сийлахь-боккъача Дайиелка тіелама нивалидашкеи докка лаьрхІа дола уж товарш ОБХСС болхлошта гучалаьлнад. Суженскеи района халкъа судо голошо кхеташ эзай из.

Уж санна дола масалаш, халахете а, ХІанз а кІезига ийслеш. Иу тайпара гІулакхаш халкъа судо голошо кхеташ эзай из.

Цунда цхьана каст-каста ийслеш. Иу тайпара гІулакхаш леладу нах вайна юкъе хилар бахьан долаш Дьлярж спекулянти. Кьаьстта дукха ийслеш ужморгаи промышленни товараш лоаттабеш проавеЩата юкъе.

Спекулятивни маьхех юха-йоаккара Иркутски областерча Усть-Илимски городе Назранеи Р. Боковас ийца хиннай кхалнаьха коч, куртка, импортни кхалнаьха ик-кеш, маІача наьха костюм, ишшта кхьдола товараш. Бакъдаи тІа уж доккаш латтача хана лаьцай из-милице болхлоша, хІаьта Назранеовски района халкъа судо бехкхкаме а эзай.

Цунда цхьана каст-каста ийслеш. Иу тайпара гІулакхаш леладу нах вайна юкъе хилар бахьан долаш Дьлярж спекулянти. Кьаьстта дукха ийслеш ужморгаи промышленни товараш лоаттабеш проавеЩата юкъе.

Спекулятивни маьхех юха-йоаккара Иркутски областерча Усть-Илимски городе Назранеи Р. Боковас ийца хиннай кхалнаьха коч, куртка, импортни кхалнаьха ик-кеш, маІача наьха костюм, ишшта кхьдола товараш. Бакъдаи тІа уж доккаш латтача хана лаьцай из-милице болхлоша, хІаьта Назранеовски района халкъа судо бехкхкаме а эзай.

СоагІанча «Теремок» яхача детсаде болх бен йола Ларимова Зейбан кагий товаш ерригаш ца эиШара нийса ца хилар. ДІадувр дина горох дІаюъча хана сеилх

ОЧЕРК НАЬРТ

**Карл-Маркс-Штадт (ГДР). «Штадхалле» яха спорта дворец. КхоалгІа дн да укхаза, хьанна яхьна ешаш чемпионат ДайбоалгІа. Бакъда, хІинзалца дошо меран